

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY I ROZPRAWY

<i>Władysław T. Miodunka</i> : Gramatyka języka polskiego Statoriusa ukazała się 450 lat temu. Refleksje o jej znaczeniu dla historii polskiego językoznawstwa	9
<i>Barbara Mitrenga</i> : Przedrostki intensyfikujące <i>na-</i> i <i>prze-</i> w ujęciu historycznojęzykowym	25
<i>Katarzyna Sornat</i> : Leksyka wspólnoodmianowa XVII-wiecznej polszczyzny (na przykładzie słownictwa utworów Wacława Potockiego)	39
<i>Dorota Adamiec</i> : Osiemnastowieczne podręczniki geografii jako źródła w badaniach nad rozwojem polskiego słownictwa geograficznego	55
<i>Beata Ołędzka</i> : Dynamika rozwoju polskich nazw chorób w okresie od XVIII do XX wieku	67
<i>Małgorzata B. Majewska</i> : Współpraca Bronisława Trentowskiego z wileńskim <i>Słownikiem języka polskiego...</i> w świetle <i>Przedmowy</i> do słownika i listów filozofa ..	82

OBJAŚNIENIA WYRAZÓW I ZWROTÓW

<i>Natalia Boczek</i> : Nazwisko <i>Kotarba</i> // <i>Koterba</i> w świetle geografii językowej	98
---	----

GRAMATYKI JĘZYKA POLSKIEGO

<i>Alina Kępińska</i> : <i>Grammatyka języka polskiego przez Maxymiliana Jakubowicza ułożona</i>	104
--	-----

SPRAWOZDANIA, UWAGI, POLEMIKI

<i>Kamila Wincewicz</i> : Sprawozdanie z konferencji naukowej „Różnice pokoleniowe w języku ogólnym i w gwarach”	111
--	-----

RECENZJE

<i>Kinga Ludwik</i> : T. Korpysz, J. Puzynina, B. Subko, E. Teleżyńska (red.), <i>Norwid i my. O Pracowni Słownika Języka Cypriana Norwida</i> , Kraków 2016	114
--	-----

SŁOWA I SŁÓWKA

<i>S.D.</i> : <i>Zodiak</i>	119
-----------------------------------	-----

RECENZENCI „PORADNIKA JĘZYKOWEGO” W 2018 ROKU	121
---	-----

CONTENTS

PAPERS AND DISSERTATIONS

<i>Władysław T. Miodunka</i> : The grammar book of Polish by Statorius was published 450 years ago. Reflections on its significance for the history of the Polish linguistics	9
<i>Barbara Mitrenga</i> : Intensification prefixes <i>na-</i> and <i>prze-</i> as approached by the history of language	25
<i>Katarzyna Sornat</i> : Common inflection lexis of the 17 th -century Polish (on the example of the vocabulary in Waclaw Potocki's works)	39
<i>Dorota Adamiec</i> : 18 th -century geography handbooks as sources in the research on the development of the Polish geographical vocabulary	55
<i>Beata Ołędzka</i> : Dynamics of the development of Polish names of diseases in the period from the 18 th to the 20 th century	67
<i>Małgorzata B. Majewska</i> : Cooperation between Bronisław Trentowski and the Vilnius <i>Słownik języka polskiego...</i> (<i>Dictionary of Polish...</i>) in light of <i>Przedmowa</i> (<i>Preface</i>) to the dictionary and letters of the philosopher	82

EXPLANATIONS OF WORDS AND EXPRESSIONS

<i>Natalia Boczek</i> : The surname <i>Kotarba</i> // <i>Koterba</i> in light of language geography ...	98
---	----

POLISH GRAMMAR

<i>Alina Kępińska</i> : <i>Grammatyka języka polskiego przez Maxymiliana Jakubowicza ułożona</i> (<i>Grammar of Polish by Maxymilian Jakubowicz</i>)	104
--	-----

REPORTS, COMMENTS, POLEMICS

<i>Kamila Wincewicz</i> : A report on the academic conference „Różnice pokoleniowe w języku ogólnym i w gwarach” (“Generation gap in standard language and dialects”)	111
---	-----

REVIEWS

<i>Kinga Ludwik</i> : T. Korpysz, J. Puzynina, B. Subko, E. Teleżyńska (eds), <i>Norwid i my. O Pracowni Słownika Języka Cypriana Norwida</i> (<i>Nowid and us. On the Workshop of the Dictionary of Cyprian Norwid's Language</i>), Kraków 2016	114
--	-----

WORDS AND EXPRESSIONS

<i>S.D.</i> : <i>Zodiak</i> (<i>the zodiac</i>)	119
---	-----

REVIEWERS OF “PORADNIK JEZYKOWY” (“THE LINGUISTIC GUIDE”) IN 2018	121
--	-----

W ZESZYCIE

– *Polonicae grammatices institutio* z 1568 r. autorstwa Piotra Statoriusa-Stojeńskiego zapoczątkowuje naukowe prace nad językiem polskim. Dzieło to należy do wielkiego europejskiego ruchu opisu nowożytnych języków ważnych naówczas narodów europejskich.

– Intensyfikujące przedrostki *na-* i *prze-* wiążą się z wpływami języka czeskiego na polszczyznę w okresie staropolskim i w XVI w.; pierwszy z nich wyszedł z użycia w XVI w., drugi przetrwał do dziś, ale w ciągu wieków zmienił się zakres jego użycia.

– Opis słownictwa Waława Potockiego, jednego z najbardziej uznanych poetów okresu polskiego baroku, pozwala wyróżnić w jego idiolekcie leksykę wspólną różnym odmianom polszczyzny, która wykazuje podobieństwa do tego działu słownictwa staropolskiego i współczesnego.

– Osiemnastowieczne polskie podręczniki geografii stanowią ważne źródło studiów nad rozwojem tego kręgu leksyki, ukazując m.in. nieostre rozróżnienia znaczeń leksemów i brak stabilizacji tego zasobu, ale zarazem również procesy krystalizacji polskiego słownictwa geograficznego.

– W okresie od XVIII do XX w. rozwój polskich nazw chorób był najbardziej dynamiczny, co wiąże się z rozwojem medycyny jako dziedziny nauki i co można stwierdzić na podstawie analizy słowników ogólnych i specjalistycznych, powstających w tym czasie.

– *Słownik wileński* z 1861 r. był pierwszym słownikiem języka polskiego, który został opracowany przez zespół autorów i redaktorów; jednym z nich był Bronisław Trentowski, przysparzający – jak się okazuje w świetle materiałów archiwalnych – wielu kłopotów leksykograficznych edytorom słownika.

Historia języka – leksykologia – leksykografia – najstarsze opisy języka polskiego – Piotr Statorius-Stojeński – podręczniki gramatyki – wpływy obce w słowotwórstwie – słownictwo Waława Potockiego – rozwój słownictwa geograficznego – rozwój słownictwa medycznego – prace Bronisława Trentowskiego przy *Słowniku wileńskim*.

Red.